

МЭЛДЬЭХСИ БУОЙУН УОЛАТТАРА

1861-сын Мэнг улууңун генералының отчуюн даанайа караэрөрөөн или юмсатыпкис Мэлдэхси 1385 дунаа төбүнинизнээзж, 2513 тобо ынаа, сыйты суонулеек улуус биңр улахан изнилүүг эбиз. Эзбэх биллиниэзж дыснор уоссан, үзгөзөн аспылтар. Ол курдук Петр Борисов—Суттурук Бүгелүр (1734 с. т.) 1780 с. Мэнг улууңутар сирэй кулубанан үзгөзбөйт, изнилүүгэргүүн юмсэг кинеэстэбийт. Леонид Егорович Песторев (1842 с. т.) 1869 с. Мэнг улууңутар быйбарынайт кулуба. Кини бу дуонунаас 2 төгүл быйбардана сычыбыт. Үзгөз үзүүлүшү үчүнгүйшик тоюорорун ишенин 1871 с., 1884 с. улуус сапылтагын, изнилүүк кинеэстэрин уопсай быйбарынларынан махтал аттестагтарты ылбыг союзтох книги он буолар. Владимир Григорьевич Коряков (1833 с. т.) 1871-1876 сс. Мэнг улууңун быйбарынайт кулубата. Иван Николаевич Аммосов (1840 с. т.) 1882-1889 сс. Мөнгү улууңутар быйбарынайт кулубата жанаидат. Кузьма Михайлович Собакин (1836 с. т.) 1886 с. Мэнг улууңутар быйбарынайт кулубата жанаидат.

1930 с. Машажиниң изгүйлөнүштеги сабактарда суюк орбайондайнын сложностуралып Мэңгүннүүткөн арааран Чуралтың орбайонутар холбообүттөрдө. Тында жаңаайыстыбылыгар хөлбөнүктөшүүнүү саяланып, изгүйлөнүс "Дахсыбыт сардана", "Кыныл сик", "Кукара" (бу колхоз изгүйлини Ленин атынан булдыру) тэрлишилбеттэрэ. Саны тэрлишилбет колхозтар ыччагтара түмсөннүүр, ыччаг бирингээдэлдерин тэрлишилбет, күргүмүүтүн биргэ сыйшын үзүүлээн-хамсаан, биргэ сыйннанан ылгантуубай, сайын ынтахтарга 30-40 күнсөнчедигин, кийнен 20-жын сыйредидаа алынат күргүмүүн алып изгүйлижкөргөтүүйөн гастроиттан, курохтотон көлөнвэрэ. "Саныт сыйны", "Күкүр Уүс", "Айыл", "Селькор Сәмән" курлук болгон спектакиларды туроралады.

Көкхөттар ханаайтыстыбаларының бөөрөгүүгү олоо соотук, юснитилгүйн таринан, үлзин-хамнаны күүсөсө сабалалбыгттара. Нэндилээк киннитэр фермаларга типсөй санга тутуулар ынтыцьбыгттара. Ныүшүү, Чыппаша, Тагшаке, Насир, о. д. а үзин чапчелнгиз арас санга оюонуктыры кийлэрбигиттээр. Мислингэ, монголика курдук сана тижини-кызэр булуулубугттара. 1936 с „Тахсыбыг сардан“ колхоз бастыг ыланысыла Елена Николаевна Иванова сүенү ийтнитгэрдүүлүччүү корлерүүнү сиписпидин инициатори биригшүүнүр Лука Прокопьевич Дарабов. Биригшүүлэг тектартган 24-түү центнер бурлумч үүнүүтүн ыши, уус, радиомелиоратор Михаил Андресевич Портнягин мынысыры айымныштарын инициативасынын „Саха сирин тышынын ханаайтыстыбатын стахановече“ азгтары ылбигттара, республикагаңы ударниктарын уонна стахановецтар үйүс слегчарындар депотаг буслан ынтымалыны ылбигттара.

Итинник сүйгэний эзгэтийг үзгүүн-хамсыы, айа-туга олборлохгруну Ага дойшүү сэргийг саундаммыга. Нийтийнк 148 саамай чулуу, узбүг; эзэрээн уснагтара сэргийг ынтырылсан барыгттара. Киницэргэн 71 юйн сирдээг тывнанырын уран кырьбыны тохижуутар ослубугттара. Күннэр-дээшигээр ааллаах яг айланынын захиан нь болот. Олон зори Улуу Кыцалыны суолтага, ерөгийн уүн-уралуу тураг, бүгүнгүү олонхтуу түнүгтар алар-тишээр охцуулуутаа сыйцыбыгттар, тывнанырын толук уурбугтар автгары-суолтага.

тыланаахтар биңиги, ыччаптарбыт ылтык иостэр.

П. А. Ойтуунускай наильчийн
Государственный бирзмийз лауреаты,
Чурагчы улуулун Бочоотгаах грикладчилээд
Аяа дойлу Улув сэргийн хыттыльцаад И.
М. Павлов ижлийн Мэдээжсийн изүүлийг
улуулж тутгасан саамай сэргийнгээ изүүлийн
буюларын чорбогон балыгтобигт. Он курдук
сэргийг „Бийбүсий Кыныг Знамы“ усрынан
уулзучиу хорсун быйньяны онкорон ылбыгт ус
буюн баярыгтган ижлийг Мэдээжсийн уолгийн
бусаллар.

Капитан

Семен Егорович Аммосов партия членъ, Саха национальный байыланнай оскуолатын уөрээнд бүтөрбөгт, 1942 са атыраах ыйни 18 — 20 күннөригэр 245,7 нүүмэдрээх үржин азырах салынгыга. Остоех төгтору оскуубутти „Бойобуй Кын

улалии опоры
1941 с. фронт
ынырыцтыбыт
Сарин башынан
тухары 4-с пойн
тон мустасалары
тугар бирингээд
27-с батальону
салшата этэ
Саринэ у
төгүл
баанырбыта
1946 с. демоби
лизацияланан
Калээт „Кызыл
барбетта. Кини
„Бойобой“ уту
оборонатын иш
мектебинен и

Саха легендарной балериной Коенин Посельской освоила азы танца добром — алтыстах артист, утюкенном ункууну ырышайт, кус быный Семен Пестерев сэрии инициятыччындың ыччыт тэрнүөчөнүтээ. 1940-жылдан Дьюкуускийдааны национальной бейлигидан оскууланы бүтәрэн сэриини кадровый офицер болуп корсубут. Фронтан бүтәндин суруттар спус кытанаах уорхос сылышыры таабигаран сурупбуг. Айыс омук тыльын береглилеритен савмай чолчакийэрэ татаар омук тыла збит дийбит. Мин тынынаа буюлахына 35 салынан билүүн азар үзүб бердым. Онон минилиттөн суругу күүгүмэй дийбит. Онон тынынаа збитэ буюлар билүүн айынхаштаа збитэ буюлу.

**Костантин
Оспови
Оконешников бу
ортой дойдүүт
баатар-суюу 23
сын спорог
аасыгыт. Хойтуул
сөөгүс уэрээс
кайирэн Дири
толоругута сүх орт
оскуулатын 10
саастаа ба
бүтээрбүт
Төлөөбүт**

быраңындын сыйтар расисту сүсөн оңорбуга. 1944 с. айнында 25 күнүңдөр „Бойбуюй Қыншл Знамя“ уорлыктынан наратка запармалыға.

Түйгүн артилжерист заңдаах, соринчы тегул баанырыбыг, 4 тегул сана кирбийг клирбите Вермонастай күштабынын команжалоо иштээн махтал суруктаах, 76 эмгүүц пушка наадчига, сержант Илья Иванович Марков сориттэн тынынаах ордон колбигч. “Кынъыл сулус” уорчалга түнэриллибит науараадалалыр ходагайтвотыгар мөнччын сүмдүүр:

„Биңнеги баталыммұг тұнаайтынан ессеөх 10 танката күмән кирибтіз. Олортон 4 танка сержант Марков орудиянын тұнаайтылынан күмән кирибтіз. Марков хамаңдашыры 7 күнненж расчёта танкадар 150 м чутындастырып дізір уоту аспашты. Пушка тордус ынтылғып майданайты танка умайбыла. Ол күдүк 4 танка барында суоже сөнгөнлип буттара. Бүтән танка пехотабын обозривши линияның онегін барап умайбыла“. 413-с СДСП хамаңдыра Кузнецов ходатайстельсизнан 73-с СД комицоанитетін сопесспут нағырақшада 1945 с. тұттарысын быт.

Андрей Елисеевич Петров

дын юрсэнгүйтгээр ыар суутк буоларын
ийдүүр, кини хорсун быныгта умнүүлүү
суоба. Бишигин энгийн уолгут юрийн үршүүк
навараадланш—иккис ^{степенях} уорчанынан “Үйзтигэбнт”, дэлхи сурук
ыытын. Константин Осипович комүс
унуоба Белоруссияца Витебской уобалас
Редьки дэргийнгүйтгээр комүлжэн сыгар.

Алексей

Иванович
Пестерев 185 см
урдуктээх, кэтиг
сарынаах,
кулумж юустээж
эр бэрээ эз.
Чурапчытаавы
педучилище
иккис курсун
бүтэрэн бааран
Дьокуускайга
физкультура
үонна байваний

дышалы учууталларын оғыннир курс киирэн үзөммегиз. Манина кини бастыг хайындардың, үчүтэй уунат булдура. Сайынын доборунаан Павел Титович Пинникининин (олимпийский чемпион Пашел Пинникин абыл) Лена орус юстиг бортуура булаллара. 1941-1942 с. үөрөх дышилгар А. И. Пестерев Горний оройсунутар Бэрдигээсээх орго оскуолатыгар физкультура учууталынан үзлэбите. Кыныл Армия ююстигэр 1942 с. от ыйыгар ыңгырышлыбыга. Уралга Бер лаацырга байланып боломжинини барбыла, курсар буттүрэригээр младшай сержант званиепин ишрэгтиэр. 1943 сыйсанагыгар 19-с, 20-с, 21-с онуобай хайынтар бирингээзэлэри Калинградской уобалас Болое стансиятыгар абылбылтара. Олонину 22 күнүгээр Старой Русса куоралы боскотур бириссони тутан Ильмень күолу туоруур поношка туруммуттара. Халдаан сырдаан эрээбийн тийнжээсэх унугору бэзэнгээро көстүбүгүз. Алексей баар малайтын ротага бизэркюз тахсаатын кытарты обороноча юзээн сытар естеек сэрийнитгээр пулеметунан, автоматынан күүстээх уолу аспылтара. Онуобай 19-с хайынтар бирингээзэтэ ыраахха дээри муус устун субунан испилтээр. Эмисикс естеек 50-ча „Мессершмидт“ сомолуутгэрэ намынхатык кото сылдан буомбашылтара. Үгүс салыят, сыардаахаа пулеметтары соён ибор аялар уута тимирбиггэрэ, күол уупа кын-кынын хаан булбууга. Алексей табаарыстарынан күолу туораабыг булан бизэркюз сылтаглара. 1944 с. Москваца иоки ый устага үөрөнү барбыла. Гвардия соржаш булбут буойн Богдан Жмельницкой уонна Александр Невской аятын сүтэй Кыныл Знамялаах гвардейской минометчай 89-с полкаца „Катюша“ расчетуугар сылдан сэрийнеспитэ. Сэрийн кэнниттэн Алексей Иванович 1976 с. пенсияда тахсыар двери Чурапчы, Мусома, Мэнэ-Ханалас оройсуннарыг гар оскуола дэриэнгэрийн, учууталынан үзлэбите. Икки уорынц, 10 үбүлүйдэх мэдээлтээр кавалерлари. 1990 с. 70 саңыгар күн сирийтэн барбыла.

Быйыл савс Улуу Кыайы 70 салын болинчэхтүү: Уоттаах сэрий төлөснүүтар охтугүү, естөөбүү самнааран дойцууларыгар тывнындах эргицлэн эйзек олову уңансыбыгт буойуннарбыт аагтырын бу ылтык күннэс сүгүүрдүү, махтана аагтыжылт. Итийн талгаливаах Молцюхисибит буойун уолаттарын сыралык юркжээр тэндээ яхшилдэжээ.

Г. А. ПЕСТЕРЕВ,
Ф. Э. Дзержинский запылан КГБ
тусла биргээдэгийн мэдэхий лейтенанга,
„Воинская доблесть“ МЯГЧАЛ хавалчера.

Эңиgi болбомтобуугар!

РФ Социалын страховкалаанын фондатын
государствттай тэрийтэг Саха сирингээн региональны
салагта ийтийндор:

Токсунның 1 күнүннен 2015 сыйтан 25 үлгіліттөк страхователдер булғача 4-квартал 2014 с 4-ФОСС отчеттун электронный съыншаралдах или бытташынналах туттаратышын бишорбай. Кумасынан отчет туттаратыштар қоюнда токсунны 20 күнүн 2015 сыйт шынакка, электронный съыншаралдах или бытташынналах токсунны 25 күнүн застапка зе туттаратшылар булғача.

Тохсунны 1 қүнүттэй 2015 сэлтэй хамиас алын 1055 солцоубайга тэнрэгз.
Государство нацкультур пособицлара 1,055 тоотуул.

1. Хат буюн эрш учуука турру пособие - 761 солук 14хары.
 2. Озд тереенүүтүр бир жумаса пособие - 20296 солук 92 ханы.
 3. Бастык сүзүүн 1,5 саялыгар дизер көрөн спорор ийз пособиетин алын көмэй - 3805 солук 68 хары.
 4. Икаас уонна онтоң уюзүү сүзүүн 1,5 саялыгар дизер көрөн спорор ийз пособиетин алын көмэй - 2611 түк 34 хары.

TOXICITY BY 1 / RHS, 2015 CBRN, CS-EU

